

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122207192
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122207192.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci manžela F. F., A.. XX.X.XXXX, S. W. A. X.. P. XX, D., právne zastúpeného: Hudzík & Partners s.r.o. so sídlom Mnoheľova 830/15, Poprad, proti manželke D. F., H.. W., A.. XX.XX.XXXX, S. W. A.P. X.. P. XX, D., právne zastúpenej JUDr. Jaroslavou Paľovou, advokátkou so sídlom Adlerova 22, Košice v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom B. F., A.. XX.X.XXXX, a A. F., A.. XX.X.XXXX, na čas po rozvode, zastúpených opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 30P/216/2022-71 zo dňa 16.1.2023 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok v napadnutých výrokoch IV., V. a IX.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je rozvod manželstva a úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva rodičov na čas po rozvode.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Manželstvo účastníkov konania F. F., A.. XX.XX.XXXX a D. F., H.. W., A.. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v Š. T., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Š. T., vo zväzku č. X, ročník XXXX, na strane X, pod poradovým číslom XX r o z v á d z a.

II. Na čas po rozvode manželstva z v e r u j e mal. deti B. F., A.. XX.XX.XXXX a A. F.Í., A.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

III. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

IV. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. B. F., A.. XX.XX.XXXX sumou vo výške 250,00 Eur mesačne, ktoré je otec povinný splácať vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva opakovane do budúcnosti.

V. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. A. F., A.. XX.XX.XXXX sumou vo výške 200,00 Eur mesačne, ktoré je povinný otec platiť k rukám matky vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva opakovane do budúca.

VI. Styk otca sa mal. deťmi n e u p r a v u j e.

VII. V prevyšujúcej časti návrh otca z a m i e t a.

VIII. V prevyšujúcej časti návrh matky z a m i e t a.

IX. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 23, § 24 ods. 1, 3, 4, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 4, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Súd na základe vykonaného dokazovania manželstvo účastníkov konania rozviedol. V konaní bolo preukázané, že manželstvo je hlboko narušené, manželia spolu nekomunikujú, od septembra 2022 nežijú v spoločnej domácnosti. Obaja manželia sa zhodli na tom, že sa vzájomne odcudzili a nechcú v tomto manželstve zotrvať.

Súd na čas po rozvode manželstva zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o nich od narodenia osobne stará. Otec maloletých detí pracuje na turnusy, nemá vytvorený priestor na osobnú starostlivosť o maloleté deti. Obaja rodičia s takýmto modelom starostlivosti o deti súhlasili.

Pri určení výšky vyživovacej povinnosti vychádzal súd z oprávnených záujmov maloletých detí, príjmových možností a schopností otca, ako aj miery, akou sa otec podieľa na osobnej starostlivosti o maloleté deti. Súd zároveň aplikoval odporúčajúcu tabuľku MS ČR pre určenie výšky výživného, kde pri veku maloletých detí X a XX rokov, žiačok X. X. N. školy je doporučená výška výživného pri dvoch vyživovacích povinnostiach 14 % z príjmu povinného rodiča. Matka sa o deti osobne stará, pracuje na kratší pracovný čas z dôvodu starostlivosti o deti, jej mesačný príjem je vo výške 512 eur. Matka podrobne popísala výdavky na maloleté deti, kde okrem platby za základné potreby ako je strava, hygiena, drogéria, oblečenie, je potrebné uhrádzať aj školské potreby, školský klub detí a voľnočasové aktivity. Matka má zvýšené výdavky so zdravotnou starostlivosťou o maloleté deti a to návštevy kožného lekára a zubnej starostlivosti. Súd určil výživné na maloletú B. vo výške 250 eur mesačne a na maloletú A. vo výške 200 eur mesačne, čo považoval za primerané potrebám detí, príjmovým možnostiam a schopnostiam otca, ako aj tomu, že matka si nemôže zabezpečiť vyšší príjem na úrovni príjmu otca z dôvodu osobnej starostlivosti o maloleté deti. Súd zároveň podotýka, že do výdavkov spadajúcich do starostlivosti o maloleté deti patrí samozrejme aj výdavok na bývanie, ktorý je vo výške 265 eur mesačne, čo bolo taktiež potrebné zohľadniť pri určení vyživovacej povinnosti zo strany otca. Súd v prevyšujúcej časti návrh matky na určenie výživného ako nedôvodný zamietol.

Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil. Matka žiadala, aby súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, ako sa rodičia dohodli, pričom z pripojeného spisu Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 30P/216/2022 o rozvod manželstva, kde prebehlo informatívne stretnutie rodičov, vyplýva, že styk medzi rodičmi dohodnutý nebol. Matka žiadala o úpravu styku každý páry týždeň od piatka do nedele, otec od soboty do nedele. V konaní však zároveň bolo preukázané, že otec na úprave styku s deťmi netrval, pretože uviedol, že nemá zabezpečené bývanie, nemá teda, kde styk s deťmi realizovať. Z uvedených dôvodov, keďže bolo aj navyiac preukázané, že matka v styku otca s deťmi nebráni, súd styk otca s maloletými deťmi neupravil.

5. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania otca maloletých detí

6. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie otec maloletých, a to voči výrokom IV. a V. namietajúc rozsah stanoveného výživného súdom prvej inštancie. Namietal nesprávne zistenie celkových príjmov otca maloletých a jeho nevyhnutných výdavkov, ktoré musí vynaložiť na dosiahnutie svojich príjmov. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a určiť výšku výživného na maloletú B. 190 eur mesačne a na maloletú A. 160 eur mesačne.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že považuje napadnuté rozhodnutie za správne, vychádzajúce zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, preto navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie potvrdil. Poukázala na vyjadrenie otca na pojednávaní, že jeho čistý mesačný príjem predstavuje 2.000 eur, čo nezodpovedá dokladom, ktoré predložil o svojom príjme.

8. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky namietal nesprávne posúdenie súdom prvej inštancie. Argumentoval tým, že hoci na súdnom pojednávaní dňa 21.11.2022 uviedol informácie o svojom príjme, tieto finančné príjmy nemožno považovať za čistý príjem, t.j. príjem bez vynaloženia nevyhnutných finančných výdavkov, ktoré majú rozhodujúci vplyv na to, aby dosahoval príjem, ktorý súd považoval za základ pre určenie výživného pre obe maloleté deti (peňažné odvody do fondov, náklady na dopravu a pod.). Uviedol, že príjem, ktorý dosahuje, je omnoho nižší ako suma 2.000 eur, pričom v niektorých prípadoch nedosahuje mesačne ani sumu 1.000 eur.

9. Matka v ďalšom vyjadrení opätovne poukázala na jeho vyjadrenie dňa 21.11.2022, kedy otec výslovne uviedol čistý mesačný príjem 2.000 eur, a to s poukazom aj na listinné dôkazy predložené priamo otcom na pojednávaní dňa 16.1.2023 (výpisy z pohybov na jeho účte v rozmedzí od 1.237 do 2.740 eur). Uviedla, že otec je podnikateľom, a teda jeho príjem nemusí byť v každom mesiaci rovnaký, avšak z jeho vyjadrení vyplýva, že v jednotlivých mesiacoch dosahuje príjem 2.000 eur, dokonca 2.740 eur, a teda po odpočítaní nevyhnutných výdavkov je zrejme, že jeho čistý mesačný príjem je 2.000 eur mesačne.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok v jeho napadnutej časti je vecne správny.

11. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je rozvod účastníkov a úprava výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dcéram. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky otca maloletých detí je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie zaviazal otca na plnenie si vyživovacej povinnosti k maloletým deťom (výroky IV., V.) a rozhodol o trovách konania (výrok IX.).

12. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení, skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia

právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3, umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odnímalala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

13. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovacím rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku prvej inštancie, s ktorým tvorí jeden celok (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/40/2018 zo dňa 18.07.2018).

14. Spornou otázkou výkonu rodičovských práv a povinností ostáva výška vyživovacej povinnosti otca. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. B. sumou 250 eur mesačne a mal. A. sumou 200 eur mesačne. Pri rozhodovaní zohľadnil odôvodnené potreby mal. detí, aj príjmové pomery otca, ako mu to ukladá ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Otec maloletých s rozhodnutím súdu nesúhlasí. Po oboznámení sa s obsahom spisu však odvolací súd považuje napadnutý rozsudok vo výrokoch o výživnom (IV., V.) za vecne správny, pričom prijatý právny záver argumentuje odvolací súd nasledovne.

15. Podľa názoru odvolacieho súdu bol v preskúmvanej veci dostatočne a správne zistený skutočný stav a vec bola správne právne posúdená. Mal. deti boli v čase rozhodovania súdom prvej inštancie vo veku X a X rokov. Svojou výchovou a výživou sú prirodzene odkázané na svojich rodičov, u ktorých vyživovacia povinnosť má mať prednosť pred ostatnými ich výdavkami. Osobne sa o mal. deti stará matka, pričom výkon jej osobnej starostlivosti je potrebné vziať do úvahy v zmysle ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine aj v kontexte vyživovacej povinnosti.

16. Odôvodnené potreby mal. detí boli v konaní kvantifikované a zhrnuté v bode 8. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd považuje súdom prvej inštancie určenú sumu na výživu mal. B. 250 eur a mal. A. 200 eur mesačne za adekvátnu ich potrebám s poukazom na príjem, schopnosti a možnosti otca. Je nepochybné, že výživné je pri aktuálnych cenách nevyhnutných výdavkov maloletých na bývanie, potraviny, drogériu, oblečenie a obuv, lieky, školné a školské potreby primerané do takej miery, že nie je potrebné podrobne dokazovať existenciu a výšku týchto výdavkov. Matkou prezentované výdavky na zabezpečovanie výživy mal. detí nevybočujú z rámca potrieb iných detí na rovnakom stupni školského vzdelávania, preto o ich výške nemal pochybnosti ani odvolací súd. Súdom určené výživné zodpovedá matkou preukázaným výdavkom a neprevyšuje odôvodnené potreby mal. detí. V súčasnej spoločenskej situácii, charakteristickej výraznou infláciou a významným nárastom cien základných potravín, je dôvodné očakávať, že výživné bude z veľkej časti spotrebované práve na stravné. Opomíňať nemožno ani ošatenie či obuv, ktoré vyžadujú častú obmenu pre rýchly fyzický vývin mal. detí, typický pre ich vek.

17. Vo vzťahu k námietkam otca ohľadom nesprávneho zistenia jeho celkových príjmov a nevyhnutných výdavkov, ktoré musí vynaložiť na dosiahnutie svojich príjmov, odvolací súd odkazuje na rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý sa správne vysporiadal s týmito námietkami otca, pričom svoje závery aj náležite odôvodnil. Odvolací súd uvádza, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že otec je živnostník, pričom sám svojimi vyjadreniami deklaroval príjem 2.000 eur. S ohľadom na odvolacie námietky otca vo vzťahu k výške výživného, odvolací súd musí konštatovať, že otec neprodukoval žiadne dôkazy, ktoré by spochybňovali súdom stanovenú výšku výživného, či preukazovali jej neprimeranosť. Aj odvolací súd dospel k záveru, že súdom stanovená výška výživného predstavuje sumu, ktorú je a aj musí byť otec schopný prispievať na výživu svojich mal. dcér. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že v súlade s ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Tieto skutočnosti vo vzájomnej súvislosti odvolací súd posúdil a dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, a to, že suma na výživu mal. B. 250 eur a mal. A. 200 eur, ktorou má mesačne otec prispievať na ich výživu, je primeraná.

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o výživnom aj v závislom výroku o trovách konania účastníkov ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie § 52 CMP.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).